

Entreprenørskap som filosofi og ledelsesstrategi

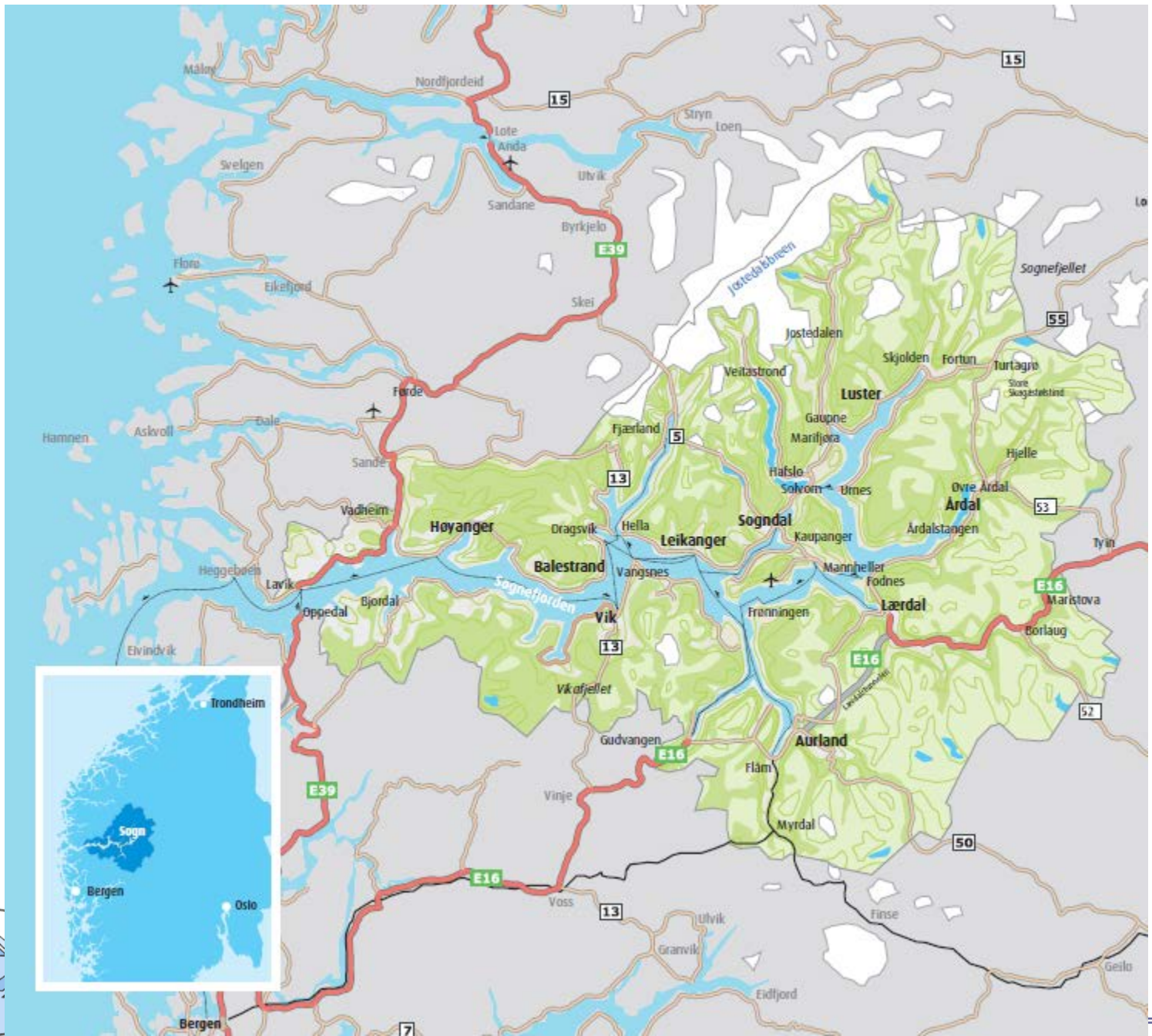
Nordisk ministerråd
”Entreprenørskap i grundskolen”
København
17.11.2015

Claus Røynesdal

Sogn regionråd,
Utviklingsagent/ programleder for
barnehage- og skoleutvikling 2013 – 2021
claus.roynesdal@sogndal.kommune.no
Tlf (+47) 95 47 20 49

Sogn regionråd

Sogn regionråd

Pedagogisk entreprenørskap

”Handlingsorientert undervisning og opplæring i en sosial kontekst med individet selv som aktør i egen læring, og hvor personlige egenskaper, evner, kunnskaper og ferdigheter danner grunnlag og retning for læreprosessene”. Røe Ødegård 2003

1. En elevaktivitet
2. En pedagogisk filosofi
3. En ledelsesstrategi

Entreprenørskap som filosofi

- Måter å tenke på
- Måter å handle på
- Måter å se verden på
- Måter å organisere skolen
- Måter å forstå og utvikle skolen
- Måter å lede på

Sentrale funn om norsk skole

Thomas Dahl, Lars Kleve
og Poul Skov:

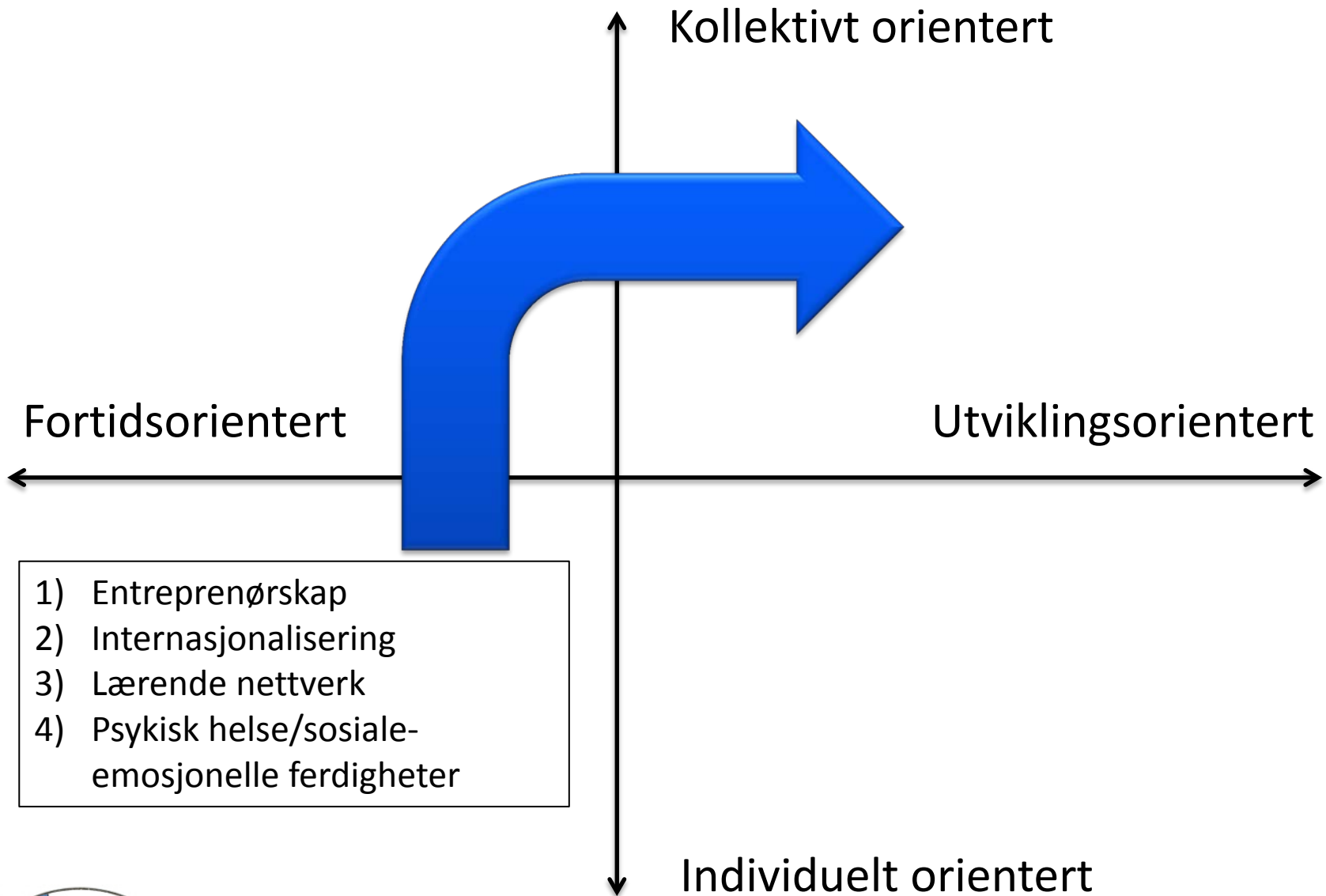
En skole i bevægelse
Evaluering af satsning på
kvalitetsudvikling i den
norske grundskole.

Danmarks Pædagogiske
Universitets Forlag, 2004

Sogn regionråd

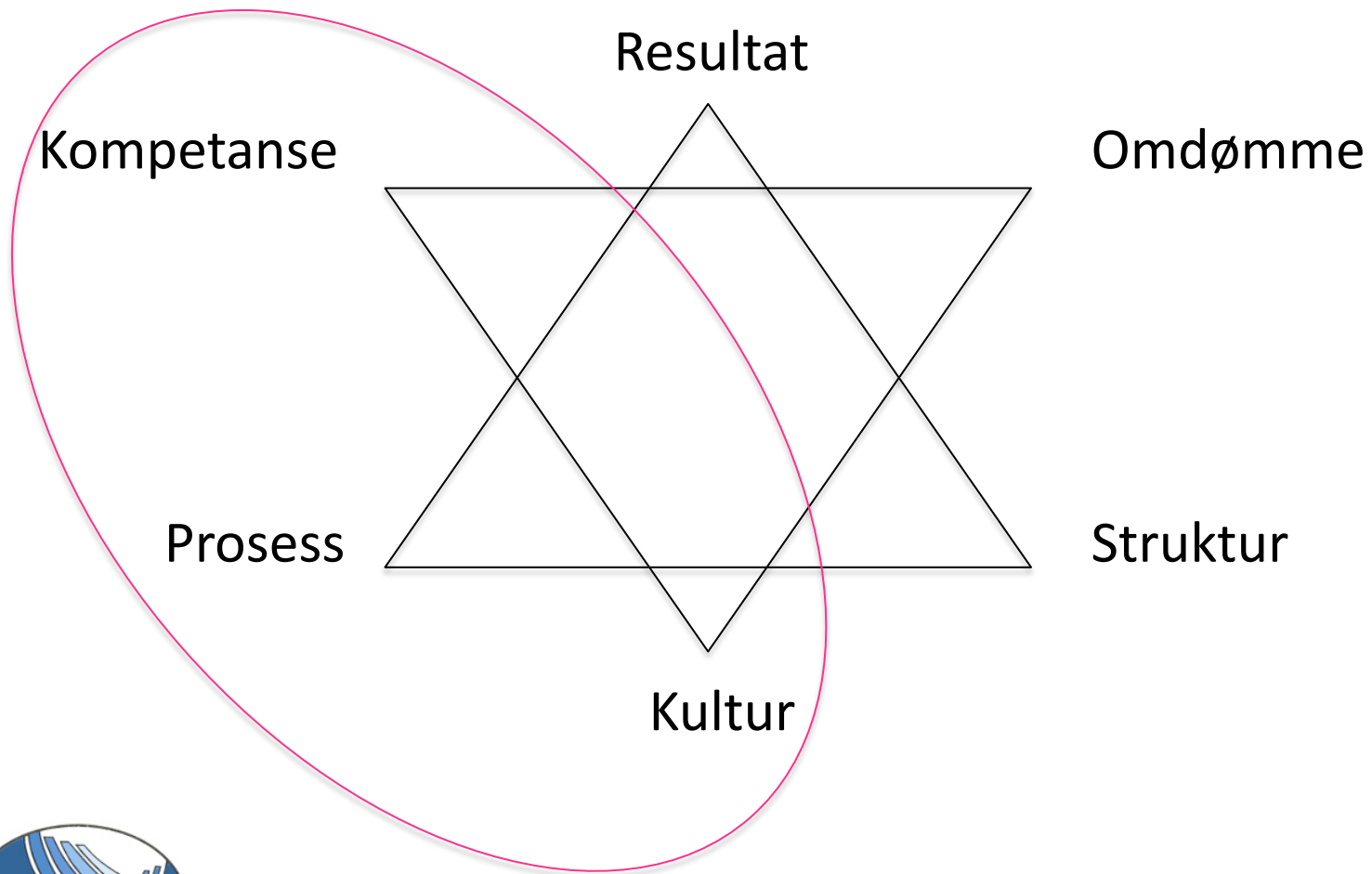

Best case: Kaupanger skule (1-10) i Sogndal kommune

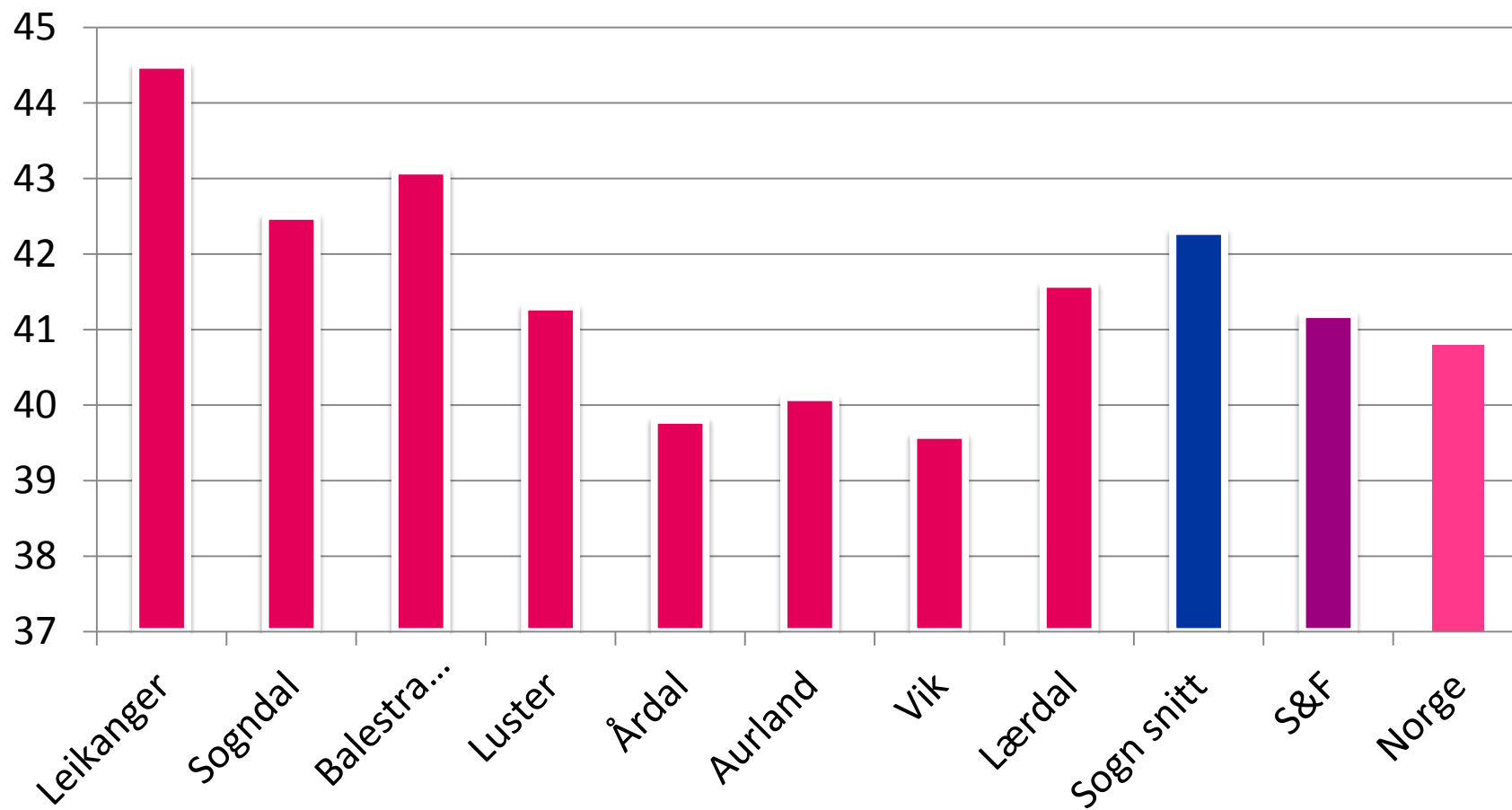
- Sogndal kommune nr. 1 på trivsel hos elevene av våre 428 kommuner
- Kaupanger skule: Veldig gode skolerresultat år etter år
- Entreprenørskap: Kjølplanken
- Filosofi:

”Kaupanger-koden”

Grunnskolepoeng 2014-2015

Rektorene om entreprenørskap:

- Fornyning og forbedring av praksisfeltet
- Viktig med høy kvalitet på elevarbeidene
- Ingen gutter som kjeder seg lengre! (Geir Navarsete)
- E. gir et bedre læringsmiljø
- Teoretisk svake elever blir ledere i et annet fellesskap!
- Ledelse, ledelse, ledelse
- Ambisjoner for elevene!

Utfordringene med entreprenørskap

- Rektor må være transformasjonsleder:
 - Må omfortolke; skape og forvalte et normbasert fellesskap, visjon, inspirasjon og utvikling
- Bruken av tid – og forankring i fagplanene
- Tar tid å implementere – omfattende demokratiske prosesser i organisasjonen
- Bruke tid og ressurser på samarbeid med andre aktører, som UE (JA-YE Europe), Høgskole (HiSF), organisasjoner, banker osv.

Motstanden mot entreprenørskap

- Ikke forstyrr oss!!
- Ikke ta timene fra mitt fag!!
- Ikke utfordre de vanlige arbeidsmåtene mine!!
- Tilbake til fortiden! (fortids- og individorienterte skoler)
- Vente til alt snakket om E. går over
- E. står for "Mammon" og feile verdier (tror vi)
- E. står ikke i mitt pensum!

Profesjonell kompetanse i skolen

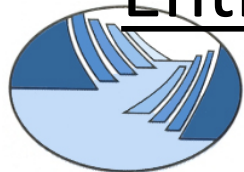
1. Fagkunnskap
2. Didaktisk kompetanse
3. Sosial kompetanse
4. Yrkesetisk kompetanse
5. Endrings- og utviklingskompetanse

(Hilde L. Damsgaard, 2010)

Hvordan jobber vi med entreprenørskap på regionnivå i Sogn?

- Startet et skoleutviklingsprogram (2006–2021)
- Lederutdanning 30 stp. med entreprenørskap og lærende organisasjon som fundament
 - 2007 – 2009: 37 rektorer og inspektører
- Regionalt fagnettverk i entreprenørskap
 - Skape, dele og bruke ny kunnskap
- Samarbeid med Ungt Entreprenørskap og HiSF
- Entreprenørskapsmesser for ungdomsskolene

Entreprenørskapsmessene

- Eneste i Norge på ungdomsskole (regionalt)
- Arrangert siden 2009
- Ny kommune hvert år
- Alle de 12 ungdomsskolene i 8 kommuner
- 600 elever
- 24 beste elevbedriftene, ulike kategorier
- En aktivitet alle skolene "må" delta i: Drivende

Prisvinnarar i full fyr

■ Entreprenørskapsmesse ■ Tenner på Sogn Avis ■ 500 på messe

LÆRDAL: – No kjem jamvel gamle utgåver av Sogningen til nytte, seier vijkjardførar Martha Finden Håset om miljøbedrifta Full Fyr frå Flatbygd skule.

Del var ei av tre elerbedrifter som fekk premie under entreprenørskapsmessi i regi av Sogn Regionråd i Idreutshallen i Lærdal onsdag. Og vordføraren var tydeleg stolt over det elevene hadde fått til.

– Dette er ei kjempebedrift, konstaterer ho.

Heile klassen

Under mottoet «Tenner du jamnare, så brukar du tydelegjekk bedrifta til topps i kategorien miljø og bærekraft».

– Me var ei heil gruppe som var samla på me kom på ideen, seier Hanne Turvoll i Full Fyr.

– Heile klassen har også vore med på produksjonen.

Og produksjonen er trennrikter som rett og slett er samantulla avisopapir dyrka med stearin og berespas laga av aviser.

– Me brukar Sogn Avis, for den er det flest av i VIK.

Sognchips

I kategorien forandling og kommunikasjon, gjekk «Vestlandchips» til topps.

– Me sat og åt potetgull i klasserommet og der kom ideen til å laga chips sjølve, seier Sonja Hille i «Vestlandchips».

– Dette er miljøvennleg med kurriserte poteter og surm og god olje til kokning. Så saltar og kryddar med ulike smakar.

Nyskaping og kreativitet stod lys og stjerninga frå Håfslu skule for. Det synta eit i utstillinga.

Kompetanse

Entreprenørskapsmessi i Lærdal samla over 500 skulelevar frå 8. og 9. klasse, der niandeklassingane presenterte elevebedriftene. Det var også lagt opp til besøk på fleire av bedriftene i Lærdal.

– Litt av målet er at me skal

FULL FYR: – Kjempebedrift, konstaterer professor Martha Finden Håset om elevebedrifta Full Fyr, når representant ved Hanne Turvoll, Sonja

Shovim, Anja Engen, hanndt, Anja Juna Fenden, Wechs og Håbjørn Grov.

så del mogleghefene me har i Sogn, seier Claus Rognesdahl, programleiar i Sogn Regionråd.

– På den eine sida vil me syns spennvidda og me vil syna kva

som krever av utdanning og kompetanse for å kunna lita i arbeidslivet. Gjennom slike opplegg får me syna ungdom kva som finst av moglegheit

i Sogn.

Urvikling

Rognesdahl ser saman med Arve Tolvram arrangert slike messer for femte året på rad. Han seier det heilt klart ser ei urvikling når det gjeld kvaliteten på elevebedriftene.

– Me er berre, det er gjort eit godt stykke arbeid. For oss handlar dette om å motivasjon og næring i ungdomsskulen.

Tolvram legg til at åttendeklassingane som er på messe, vil få inspirasjon til entreprenørskapsarbeid dei skal ta til med neste år.

Utfordring

Regionrådet fekk ei utfordring frå Ungt Entreprenørskap i 2008 og å skipta til slike messer. Den første sag dagens lys i Bakkestad i 2009. Neste kjem i Sogndal før Årdal står for tur

i 2015.

– Me har sett ei klar kvalitetsheving på bedriftene desse åra, seier Tolvram.

– Me ser også ein betre dialog og samspel med skulane og næringsliv.

Rognesdahl streker under at arbeidet på skulane i forkant også er viktig.

– Prosessane og metodikken er viktig. For oss er arbeidet med entreprenørskap i skulen også å ta i bruk alternative undervisningsformer.

Hjelper til

27 bedrifter frå 12 ungdomsskular var representerte på messen. Tiandeklassingane ved Lærdal skule stod som vertskep.

Jan Egil Fimreite

Generellredaktør, sokn.no

VESTLANDCHIPS: Mona Torgum, Frida Kvitvold, Livik Aulstad og Sonja Hille står av med premie i kategorien forandling og kommunikasjon.

GOD KVALITET: – Me ser ei kvalitetsheving kvart år, seier programleiar Claus Rognesdahl og Arve Tolvram. Her i Lærdal Næringsutvikling.

STEMNING: Heile bodstiv er ein kretsoppn i medlems- og kreatorerett vart «Lys og stjerning» på Håfslu skule. Her: Silje Holm, Carsten, Sandra Haugen, Kallings og Anja, Anja, Anja i Ungt entreprenørskap. Laga produkt i form av fastmatpass på Juvåsen skule.

Foto: Odd Hågen, Bakgrunn

Kreativt og lokalt blei elevforretning

■ Sel kunst gjennom Spray ■ 600 på messe

Dei to 9.-klassingane i Aurland utvikla sin eigen strek og let seg inspirera av heimbygda. No sel Bård Bekkestad og Christoffer Skjerdal kunstverka sine gjennom elevverksemda

Spray. I går viste dei fram biletkunsten og forretningsideen på entreprenørskapsmessa i Sogndal.

Side 6 og 7

I godt selskap

Side 12 og 13

– Ikkje syting

LEIKANGER: Trude Brosvik vil jobba for å behalda nivået på statlege overføringar.

– Å kalla dette for syting, er berre tull, seier KrF-politikaren.

Side 4 og 5

Innbyggjarane har sagt sitt

Side 8

Tilbudene gjelder t.o.m. lørdag 9/5.

SPAR

EUROSPAR

Finn din nærmeste butikk på www.spar.no

Kjøttdeig

fersk, av storfe, uten tilsatt salt og vann, 400 g, SPAR 62,25/kg

4,00

Store reker

frosne, str 70/90, pr kg

5,00

Sommerglede

Den entreprenørielle rektor

1. Har formell utdanning/ kompetanse i E.
2. Ser på E. som en filosofi og strategi
3. Deltar i / ansvarlig for regionale nettverk
 - Der målet er å skape, dele, bruke ny kunnskap
4. Sterke **samarbeidsrelasjoner** med aktører utenfor skolen
5. Transformasjonsleder og **”grensevakt”**
6. Partnerskapsavtaler med næringsliv, organisasjoner, internasjonale prosjekt

Kloke grep

- Formell kompetanse, både rektor og lærere
- Få politiske vedtak som forankring
- Bruke **TID** på å implementere E. som strategi
- Synliggjøre og praktisere konkrete måter å jobbe med E. i fag og læreplaner
- Lage en plan for E. fra 1.-10 klasse
- Samarbeide med andre skoler og aktører
- Ikke opp til den enkelte lærer å definere E.

Konklusjon: Entreprenørskap og skoleutvikling er "cluster" av strategier

- Fire grepene for å bli kollektivt- og utviklingsorienterte skoler:
 - Entreprenørskap
 - Internasjonalisering
 - Lærende nettverk
 - Psykisk helse/ sosial- og emosjonell kompetanse
- Skolen som den viktigste organisasjon
- Prioritere tid og våge utvikling
- Rektor må være "grensevakt"

Altid parat

